UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Questiones spiritualis [con]uiuij delicias preferentes, super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In festo sancti barnabe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70506

Visual Library

paſſio euidenter apperuit in eo.
Sit iohãnes apud angelos mar
tyr. quib⁹ tanꝙ ſpũalibus creatu
ris ſpũalia eius deuotiõis ſigna
innotuerũt ꝛc. Et ꝑpter hoc dixi
mus ꝙ iohãnes apud hoies non
eſt numerandus inter martyres.
¶ Ad rõnes in oppoſitum. ¶ Ad
primã rñdet ꝙ beat⁹ iohãnes cũ
multas paſſiones ſuſtinuerit ca
licem paſſionis bibit. lꝫ nõ ſicut
beat⁹ iacobus qui gladio fuit oc
ciſus. quare ille eſt inter marty-
res cõnumerat⁹. nõ aũt iohãnes
qui ſine gladio vitã in pace fini-
uit. ¶ Ad ſcdam dicit ſanc. tho.
(vbi. s. ad. j.) ꝙ tales auctorita-
tes loquunt de martyrio ꝑ quan
dam ſimilitudinẽ ꝛ nõ de marty
rio ꝓprie dicto. ¶ Ad tertiã rñ-
det negãdo ꝯſequẽtiaꝫ. Et ratio
eſt. qꝛ (vt habet vbi. s. ad. iij.) for
titudo principaliter ꝯſiſtit circa
pericula mortis. circa alia autẽ
cõſequẽter. ꝛ ideo nec martyriũ
ꝓprie dr ꝓ ſola tolerantia carce
ris aut exilij vel rapina diuitia-
rum. niſi forte ſm qꝺ ex his ſeqt
mors. ſic btõ marcello cõuenit.

In feſto ſã
cti Barnabe
apl'i eſt euan-
gelium. Hoc
eſt preceptuꝫ
ꝛc. Jobis. xv.
Circa qꝺ poſ-
ſunt diſputari ſequentes queſtio
nes. ¶ Prima. vtrũ maiorem di
lectionem poteſt quis habere ꝙ̃
mori pro amicis. ¶ Scdõ. vtruꝫ
beat⁹ barnabas moriendo ꝓ xp̃o
fecerit actũ maxime ꝑfectionis.

Ad primaꝫ
queſtioneꝫ ſic
ꝓceditur. ꝛ vi
detur ꝙ ma-
ioreꝫ dilectio
nem põt quis
habere ꝙ̃ mo
ri pro amicis
¶ Primo ſic.
maioris dilectionis ſignum eſt
ꝙ quis animã ſuam ponat pro
inimicis ſuis ꝙ̃ amicis. ptꝫ. cuꝫ
ibi ſit maior difficultas que per
tinet ad virtutẽ que eſt circa dif-
ficile. ꝙ̃ circa dilectionẽ ꝓximi.
ergo. ¶ Scdõ ſic ad Rom. v. dr.
Commẽdat deus ſuã caritatem
in nobis. i. oſtẽdit ſe nos maxie
diligere ꝙ cum adhuc eſſemus
pctores ꝛ per ꝯſequens impij et
inimici paſſus eſt ꝓ nobis ergo
ꝛc. ¶ In oppoſitum eſt euange-
lium. in quo xp̃s loquitur. ¶ Rñ
deo dicendũ ꝙ verũ eſt qꝺ xp̃s di
cit. qꝛ in ordine diligibiliũ quat
tuor ordinata ſunt. ſ. de⁹ anima
noſtra. ꝛ anima ꝓximi. ꝛ corpus
ꝓprium noſtrũ. Et ideo cuꝫ cari
tas ſit ordinata pro ipſo deo qui
eſt primũ ꝛ proximum diligibile
ex caritate debẽt alia tria expo
ni. ſicut min⁹ ꝓ maiori ita ꝙ noſ
ipſos ſcꝫ animam ꝛ corpus ꝛ pro
ximos dare debem⁹. Pro anima
ꝙ̃o propria debet proxim⁹ ꝛ pro
prium corpus cõtemni pro ſalu

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

te aīe ꝓximi oƺ vita corꝑalis ex poni. ⁊ ideo cuƺ vita corꝑalis ſit potiſſimū qđ poteſt aiaƺ habem⁹ ideo potiſſimū eſt ipam expone re ꝓpter ꝓximū ⁊ maximuƺ dile ctionis ſignum. ⁊ ſic ptƺ ꝯcluſio. ¶ Ad rōnes in oppoſitum. ¶ Ad primā rn̄deť negando aſſumptū. Nā dilectio amici ſm ſe ꝯſidera ta eſt feruētior ⁊ melior ꝙ̄ dile ctio inimici. Et ad ꝓbationē di cim⁹ ꝙ plus facit ad rationē me riti ⁊ virtutis bonuƺ ꝙ̄ difficile. vn̄ non opƺ ꝙ omne qđ eſt diffici lius ſit magis meritoriū. ſed qđ eſt difficili⁹ etiaƺ ſit meli⁹. ¶ Ad ſcđam rn̄detur vno modo ꝙ per illud magis oſtēditur ꝯtrariuƺ. Tū primo. qꝛ xp̄s nō poſuit aiaƺ ſuā ꝓ nobis inimicis vt inimici remanerem⁹. ſed vt amicos effi ceret. Tum ſcđo. qꝛ ipſe mortu⁹ eſt ꝓ amicis qui lƺ nō eſſent ami ci quaſi amātes. erāt tn̄ amici vt amati. Vel dicendū vt dicit alb. ſm augu. ꝙ amicus hic đr q̄ ha bilitate ⁊ habitu amicus eſt. ⁊ q̄ eſt amicus actu. ⁊ ſic xp̄s non eſt mortuus niſi pro amicis. qꝛ etiā q̄ inimic⁹ eſt actu habilitate eſt amic⁹ ſicut paul⁹ an̄ꝙ̄ ꝯuerteret

D ſecūdaƺ queſtionē ſic procediť. Et videtur ꝙ bar nabas moriē do ꝓ xp̄o non fecit actū ma xime perfectionis. ¶ Primo ſic. martyrium nō eſt actus maxime perfectionis. ergo ⁊c. antecedēs probatur ſic. Illud eniƺ ad perfe ctionem vite videtur pertinere quod cadit ſub conſilio quod ſcƺ nō eſt de neceſſitate ſalutis. ſed martyrium eſt de neceſſitate ſa lutis. Dicit eniƺ apoſtol⁹ ad Ro ma. x. Corde creditur ad iuſticiā ore aūt confeſſio fit ad ſalutem. ¶ Secundo ſic. ad maiorem per fectionem pertinere videť ꝙ ali quis det animam ſuam quod fit per obedientiam ꝙ̄ ꝙ deo det ꝓ priuƺ corpus quod fit per marty rium. Vn̄. Greg. dicit vlť. mora liū. ꝙ obediētia cūctis victimis preponitur. ergo mori ꝓ xp̄o nō eſt actus maxime perfectionis. ¶ Tertio ſic. melius eſſe videť aliis ꝓdeſſe ꝙ̄ ſeipſuƺ in bono ꝯ ſeruare. qꝛ bonū gentis meli⁹ eſt ꝙ̄ bonū vni⁹. ſm philoſophū pri mo ethi. ſƺ ille q̄ martyriū ſuſti net ſibi ſoli ꝓdeſt. ille aūt qui do cet ꝓficit multis. ergo act⁹ docē di ⁊ gubernādi ſubditos eſt ꝑfe ctior ꝙ̄ act⁹ martyrii. ¶ In oppo ſitū eſt euangeliū preſens. qꝛ vbi eſt maior act⁹ dilectionis. ibi eſt actus maioris ꝑfectiōis. qꝛ per fectio in caritate fundať. ſƺ ma iorem dilectionē nemo hƺ ꝙ̄ qui ponit aīam ſuā pro amicis. ergo multo magis qui ponit pro xp̄o. ¶ Scđo. auguſtinus in libro de ſancta trinitate prefert marty riū virginitati que ad perfectio nem pertinet. ergo videť marty rium maxime ad perfectionem pertinere. ⁊ ita patet ꝙ beat⁹ bar

nabas moriẽdo pro chriſto actũ
maxime perfectiõis fecit. ¶Re
ſpondeo dicenduz. ꝙ beatus bar
nabas moriendo ꝓ chriſto ex ca
ritate fecit actuz maxime perfe
ctiõis. Pro quo ſciendum eſt. qñ
martyriũ ſit actus maxime perfe
ctionis ⁊ quãdo nõ. Pro quo no
tandũ. ꝙ (vt habet. ij. ij. q. cxxiiij.
ar. iij.) de actu virtutis duplici-
ter loqui poſſumus. Uno modo
ſm ſpeciẽ ipſius actus. prout cõ
paratur ad virtutez proximã eli
cientẽ ipſum. ⁊ ſic nõ poteſt eſſe
ꝙ martyriũ qð cõſiſtit in debita
tolerãtia mortis ſit ꝑfectiſſimũ
inter omnes virtutis actus q2 to
lerare mortẽ nõ eſt laudabile ſm
ſe. ſ3 ſolũ ſ3 qð ordinat ad aliqð
bonum qð ↄſiſtit in actu virtutis
puta ad fidẽ ⁊ dilectionẽ dei. vñ
ille actus virtutis cũ ſit finis me
lior eſt. Alio modo poteſt ↄſide-
rari actus virtutis ſm qð cõpa-
ratur ad primũ motiuũ quod eſt
amor caritatis. ⁊ ex hac parte p̄
cipue aliquis actus h3 qð ad per
fectionẽ vite pertineat. q2 vt apo
ſtolꝰ dicit Col. iij. Caritas eſt vin
culum perfectionis. martyrium
autem inter oẽs virtuoſos actꝰ
maxime demõſtrat perfectionẽ
caritatis. quia tanto oſtenditur
aliquis amare aliquaz rem. ꝙto
pro ea rem magis amatam con-
temnit ⁊ rem magis odioſam eli
git pati. Manifeſtum eſt autem
ꝙ inter alia bona preſentis vite
maxime amat homo ipſam vitã
⁊ econtrario maxime odit ipſaz
mortem ⁊ precipue cum dolori-
bus corporalium tormentorum
quorũ motu etiam bruta anima
lia a maximis voluptatibus ab-
ſtrahũtur. vt dicit auguſtinus li.
lxxxiij. q. Et ex hoc patet ꝙ mar-
tyriuz inter ceteros actus huma
nos eſt perfectior ſm ſuum genꝰ
quaſi maxime caritatis ſignum.
ſm illud preſentis euangelij. ma
iorem caritatez nemo habet ⁊c.
Beatus autem barnabas pro fi-
de chriſti mortuus eſt. Erat eniz
vt dicitur Act. xj. vir bonus ⁊ ple
nus ſpiritu ſancto ⁊ fide. vñ non
dubium quin opus maxime per-
fectionis fecit mortem ſuſcipiẽ
do pro chriſto. ¶Ad rationes in
oppoſitum. ¶Ad primã rñdetur
negãdo ↄſequentiã. Et ratio eſt.
quia nullus eſt actus ſub cõſilio
cadens qui in aliquo euentu nõ
cadat ſub p̄cepto quaſi de neceſ
ſitate ſalutis exiſtens. vt aug. di
cit in libro de adulterinis coniu
gijs. ⁊ ideo nõ eſt cõtra ꝑfectio-
nem martyrij. ſi in aliquo caſu ſit
de neceſſitate ſalutis. Eſt enim
aliquis caſus in quo martyrium
preferre nõ eſt de neceſſitate ſa-
lutis. puta. cum ex zelo fidei ⁊ ca
ritate fraterna multotiens legũ
tur ſancti martyres ſponte ſe ob
tuliſſe martyrio. Qð aũt dicit. j.
Job. iij. Nos debemus pro fratri
bus noſtris aĩas ponere. ⁊ ſimi-
lia p̄cepta. ſm p̄parationẽ animi
ſunt intelligẽda. ¶Ad ſcðam rñ
det negãdo conſequentiã. Et ra
tio eſt. q2 martyriuz cõplectitur

id qđ ſummuꝫ eſſe poteſt in obe
dientia.vt ſcꝫ aliquis ſit obdiēs
vſqꝫ ad mortē.vñ patet.ꝙ marty
rium ſm ſe eſt perfectius ꝙ̄ obe
dientia abſolute dicta. ¶ Ad ter
tiam reſpondet.ꝙ illa ratio pro
cedit de martyrio. ſm ꝓpriā ſpe
ciem actus ex qua nō hꝫ excellē
tiam inter omnes actus virtutū
ſicut nec fortitudo eſt excellen-
tior inter om̄es virtutes.

In feſto ſā
cti iohannis
baptiſte ē euā
geliuꝫ. Eliza
beth impletū
eſt tp̄s Luce.
j.Circa quod
poſſunt diſpu
tari ſeq̄ntes
queſtiones.
¶ Prima. vtrum cōueniēter im
poſitum eſt ei nomē Johannes.
¶ Secunda.vtrū ſit verum ꝙ in
ter natos mulierum non ſit ma-
ior iohanne baptiſta. ¶ Tertia.
vtꝝ ſit i vtero mr̄is ſanctificat?

D primaꝫ
queſtioneꝫ ſic
ꝓcedit.Et vi-
detur ꝙ nō cō
uenienter im-
poſitum ſit io
hanni hoc no-
men iohānes.
¶ Primo ſic.
In veteri teſtamento inueniunt
alia nomina impoſita per ſpiri-
tumſanctum loquētes ꝑ prophe
tas. et nomen angeli. Malach.
iij.Ecce ego mitto angeluꝫ meū
q̄ ꝑparabit viā ⁊c.Itē nomen vo
cis clamātis ⁊c.vt Eſa .xl .Ego
vox clamātis in deſerto . Itē no
men luciferi eo ꝙ fuit terminus
noctis ⁊ initiū lucis gratie.ergo
cum parentes non ſe cōformant
ſcripture ſancte aliud nomē pro
nunciantes ꝙ̄ ſpūſanct⁹ ꝑ ꝓphe
tas impoſuit videnť erraſſe ⁊ in
conueniēter nomē iohēs impo-
ſuiſſe ¶ Secūdo ſic. Iſtud nomē
iohannes gratiā ſignat. vnde in
terp̄tať. domini gratia.ſed gra-
tia nō eſt facta ꝑ eum qꝛ nō erat
ille lux Joh.j. ſed ꝑ chriſtuꝫ qui
erat lux vera illuminās omnē
hominē eſt facta. Vñ Johānes
euangeliſta ait. Gratia et veri-
tas per ieſuꝫ xp̄m Joh.j. ¶ Ter
tio. Johannes nō fuit gratia. er
go nomē hoc non conuenienter
videť ſibi impoſitum. qꝛ interp-
tatio vocabuli nō conſonat rei.
antecedens patet . quoniā talia
nomina i abſtracto vt gratia. bo
nitas et ſapientia et huiuſmodi
non poſſunt dici niſi de eo qui ꝑ
eſſentiam eſt talis . qui ſolus eſt
deus.alij vero qui non per eſſen-
tiam ſꝫ ꝑticipatiue habēt tales
proprietates . nō dicūtur abſtra
ctiue gratia.bonitas ⁊c. ſed con
cretiue grat⁹ bonus ſapiens.er-
go videtur ꝙ non cōueniēter no
men iohannes ſit impoſitū iohā
ni baptiſte . ¶ In oppoſitum eſt
euangelium preſens. ¶ Reſpon
deo dicendū. ꝙ conuenienter no

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN